

Mənim yazıya, kitaba həvəsim hələ orta məktəb illərindən başlayıb. İlk gənclik çağlarında tay-tuşlarımla, həmyaşıdlarımla aramızda bağlı olan söhbətləri, yaxud başımıza gələn, gəlməyən, başqasının həyatından müşahidə etdiyim əhvalatları sonradan elə həmin həmyaşıdlarıma danışmağa başlayırdım. Onlar da maraqla dinləyirdilər. Özləri də etiraf edirdilər ki, axı bunlar bizim başımıza gəlib, heç bu qədər maraqlı olduğunu bilməzdik.

Bəlkə də belə şəkər başqalarında da var. Ancaq mən bu xasiyyətimi elə bu gün də yaşadıram. Dostlarımla, mənə yaxın olan adamlarla, bir sözlə, ünsiyyətdə olduğum hər kəslə aramızda olan keçmiş bir əhvalatı təkrarən onlara danışırım. Görürəm ki, maraqla dinləyirlər. Halbuki özləri danışdığım əhvalatın iştirakçısı olublar. Açıqı, sonralar belə qərara gəldim ki, elə bu əhvalatları yazmaq lazımdır. Axı, hər bir adam orijinal nüsxədir. Başqasını təkrar etmir. O yalnız özü haqqında yazılanı görəndə, ya oxuyanda müəyyən nəticəyə gəlir. Ya fərəhlənir, qürurlanır, halında təbiətində daha davamlı olmaq qənaətinə gəlir. Ya da nöqsanından, qüsurdan gül-gülə ayrılır. Mən belələri haqqında deyirəm: “Axır ki,

hamısını ardıcılıqla bir araya gətirməyə çalışdım. Elə bircə faktı diqqətə çatdırmaq istərdim. Mən həyatım boyu çox görkəmli jurnalistlərlə ünsiyyətdə olmuşam. “Kredo” qəzetinin nəşri tarixində (bu 25 il deməkdir) ən müxtəlif söz, sənət adamları, müdrik qələm sahibləri haqqında yazılar yazmışam. Görkəmli jurnalistlərin haqqında danışmışam, xatirələrimi söyləmişəm. Bir sözlə, “Kredo” qəzetini ədəbi jurnalistikamızın mötəbər məktəblərindən biri kimi təqdir etmişəm. Bu mənada görkəmli jurnalistlər sırasında yaxşı tanıdığım müqtədir bir çox ziyalıların yaratdıqları ədəbi məktəbi xarakterizə etməyə çalışmışam. İsrəfil Nəzərov, Teymur Əhmədov, Nəsir İmanquliyev, Tofiq Rüstəmov, Nəriman Zeynalov, Firudin Rəsulov kimi görkəmli jurnalistləri yeni nəsil mətbuat təmsilçilərinə tanıtmaya çalışmışam. Mən həmişə düşünmüşəm ki, “Kredo” kimi bir qəzeti nəşr etmək Ə.R.Xələfli özü üçün də unudulmayan bir tarixi yaratmaq deməkdir.

Yeri gəlmişkən, burada “Kredo” qəzetinin ayrı-ayrı dövrlərlə bağlı mötəbər saylarına da münasibət bildirməyə çalışmışam.

Hər bir insan üçün doğulduğu yer, məkan, böyüdüüyü mühit, mühüm

Sözü sevdim, kitabı sevdim

özümü gördüm, tanıdım”. Yazılarımda adları dəyişirəm. Əlbəttə, yumorlu yazılarımda. Çünki insanlar çox vaxt yumoru öz adının çəkildiyi məndə bir qədər qərəzlə qarşılayır. Əlbəttə, hamıda belə deyil. Çoxları olur ki, özü haqqında düşünür. Səhvini də anlayır. Bütün bunların hamısı yaradıcılıqla bağlı məsələlərdir.

Mən ədəbi düşüncələrimi kitablara yığmaq qərarına gələndə bir çox olub-keçən əhvalatlar, yaxından ünsiyyətdə olduğum dostlar gözlərimin önündən keçdi. Elə bil ki, onlar mənə deyirdilər: “Mənim haqqımda yazdığımıza görə sənə təşəkkür edirəm”. Və yaxud birisi incik-incik başını bulayıb öz təəssüfünü bildirirdi: “Axı mən çox istəyirdim ki, sən mənim haqqımda da yazasan. Axı mənim kitabımı sən çap etmişən”. Yaxud bir başqasının da qənaətini burada yada salmaq istərdim: “Ay Şəddat müəllim, sən mənim kitablarıma yol açmışan, kömək etmişən. Sən gərək elə birincilər sırasında məndən yazaydın”.

Əziz dostlar, hörmətli oxucularım, bunlar real həyat təsvirləridir. Mənim heç vaxt unutmadığım insanların ruhən mənimlə dilləşmələridir. Onların heç birini mən unutmuram. Çünki əslində mənim mənəvi olaraq varlığım həm də onların mənim varlığında təmsil olunmaları ilə mövcuddur.

“Əzəldən bağliyam sözə” adlı kitabımı tərtib edəndə əvvəlcə “Seçilmiş ədəbi düşüncələr” adı ilə bir kitab buraxmaq istəyirdim. Ancaq iş elə gətirdi ki, yazılar toplananda, bir araya gətiriləndə həm haqqında danışdığım müəlliflər, həm də hər bir yazının özü sanki üzümə durdu. Hansı yazını kənara qoymaq istəsəm də, buna gücüm çatmadı. Elə bil ki, hər bir müəllif həmin anda mənim gözümə baxırdı, incikliyi bildirirdi. Yaxud, ayrı-ayrı yazılar... sanki mənə deyirdi ki, axı mənim günahım nədir ki, mən kənarda qalırım?! Ona görə də yazıları çıxdaş edə bilmədim, seçim aparmadım. Nə yazmışdımsa,

şərtidir. Bütün bunlar onun yaddaşının bazasını təmin edən amildir. Doğrudur, mən Bakıda doğulmuşam, amma uşaqlığının xeyli hissəsi Lənkəranda, doğma Gərmətükdə keçib. O yerlərlə bağlı hər hansı bir yazını görəndə qəlbimin telləri titrəyir. Bu mənada mən cənub bölgəsindən olan söz-sənət adamlarının da yaradıcılığına xüsusi diqqət göstərməyə çalışmışam. Ağacəfər Azərbaycanın görkəmli şairidir. Onun çox dəyərli poetik yaradıcılığını şərh etməyi özümə borc bilmişəm. Xüsusilə Əli Rza Xələflinin “Şərhin poetik notları” kitabında Ağacəfər obrazını görmək mənim üçün çox qürurlu olub. Həmin kitabı mən nəşr etmişəm və sonra həmin kitabdakı yazıları təzədən oxucu diqqətinə çatdırmaq üçün təhlillər aparmışam. O cümlədən, Ağacəfər, Balayar Sadiq, Ağamir Cavad və digər müəllifləri “Şərhin poetik notları”ndan çıxarıb təzədən oxucu arenasına gətirməyə çalışmışam. Bir sözlə, sözün, sənətin olduğu yerdə özümü görmək istəyim sözə sənətə sevgili münasibətimlə bağlı olub. Əli Rza Xələflinin “Poetik düşüncəmizin Balayar Sadiqi” adlı qeydlərinə münasibət bildirərkən onun bir dördlüyünü də öz yazıma epigraf seçmişəm. Ə.R.Xələfli həmin dördlükdə deyir:

Sözü çəmənlə bildim, şeiri gül-çiçək,
Ruhumun dilində açdı hər ləçək.
Uçdum qanadında ilham pərimin,
Töküldü kağıza söz ləçək-ləçək.

Düşünürəm ki, Xələfli bu dördlükdə sözü ruhunun, varlığının mahiyyəti bilən hər kəsin düşüncəsini ehtiva edib. Eləcə də mənim.

Beləliklə, “Əzəldən bağliyam sözə” çoxcildliyimin ikinci cildinə bu qeydləri oxucularıma bir məktub kimi də ünvanlayıram. Çox arzu edirəm ki, onlar məni başa düşsünlər.

Axı, Xələfli demişkən, yazılan qalar. Bircə onu əlavə edirəm ki, hər bir yazılan qalmasa da, ürəkdən gələrək yazılan mütləq qalar.